58. štev. V Ljubljani, sreda dne 6. avgusta 1913. Leto II.

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravništvu mesečno K 1·20, z dostavljanjem na dom K 1·50; s pošto celoletno K 20·—, polletno K 10·—, četrtletno K 5·—, mesečno K 1·70. — Za inozemstvo celoletno K 30·—. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, posiana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Drač in Kavala.

Na mirovni konferenci v Bukareštu se s časom varčuje in za to delo napreduje veliko, veliko hitreje, kot je napredovalo v Londonu, ko se je imel skleniti mir med balkanskimi zavezniki in Turčijo. V Londonu je Turčija dolgo »vlekla« balkanske zaveznike in pogajanja so bila celo pretrgana enkrat in vojna se je nadaljevala, dokler ni bila Turčija popolnoma poražena in je imela v svojih rokah na evropskem ozemlju samo še Carigrad z okolico, v svojih blagajnah pa — pravo puščavo, tako, da je bila naravnost prisiljena skleniti mir.

Na konferenci v Bukareštu ni Turčije. Na njenem mestu kot poražena država je Bolgarska, njeni nasprotniki pa njene bivše zaveznice, katerim se je pridružila še Rumunija. V začetku pogajanj se je mislilo, da prevzame Bolgarska vlogo Turčije in sicer ne samo kot poražena država, temveč tudi v tem, da bo poskušala zavlačevati pogajanja, v nadi, da se za njo zavzame katerasibodi evropska velika sila, ki bi s svojo intervencijo izzvala kakšne komplikacije, od katerih bi Bolgarska imela koristi, ko je že na bojnem polju imela nesrečo.

To se ni zgodilo in sicer iz dveh vzrokov. Pred vsem so nasprotniki Bolgarske pokazali takoj v začetku, da jemljejo mirovna pogajanja zelo resno, da se ne bodo dali čisto nič »vleči« in da to svojo trdno voljo še bolj naglasijo, so poslale Srbija, Črna gora in Grška v Bukarešt svoje ministrske predsednike, katerim se je pridružil v Bukareštu tudi rumunski ministrski predsednik, tako, da sta bolgarska delegata Tončev in Danev lahko takoj sprevidela, da tukaj s turško zavlačevalno politiko ne bo nič. Ko so Bolgari še izprevideli, da na pomoč Avstro - Ogrske ne morejo računati, ker ta ne more provocirati nobenih komplikacij, ker bi s tem preveč riskirala, so se vdali v božjo voljo in mirovna pogajanja so že tako daleč napredovala, da je sporazum z Rumunijo že dosežen, sporazum s Srbijo pa ne dela posebnih preglavic več, ker se gre pravzaprav samo še za par krajev, za Radovište in Strumico in samo sporazum z Grško se bo dosegel malo težje.

Pred vojno je bila glavna sporna točka med Bolgarsko in Grško Solun. Danes je solunsko vprašanje že nedvojbeno rešeno v smislu grških pretenzij, ali na mesto solunskega vprašanja je stopilo vprašanje pristanišča Kavale, ki je po svoji naravi močno podobno vprašanju Drača.

Ako presojamo vprašanje Kavale čisto objektivno in brez predsodkov — in to je naša dolžnost — moramo priznati, da so bolgarske zahteve v tem oziru mnogo bolj opravičene od grških zahtev. Prebivalstvo Kavale je sicer grško, ali ozadje je slovansko in posest Kavale je za Bolgarsko gospodarsko vprašanje velike važnosti, medtem ko bi za Grško prišla Kavala v poštev samo kot dobro vojno pristanišče, izborno zavarovano z otokom Tasom pred sabo.

Ali naš namen ni danes zagovarjati bolgarsko in pobijati grško zahtevo po Kavali, posebno ker je popolnoma jasno, da je bolgarska zahteva bolj opravičena kot grška. Opozoriti hočemo na nekaj druzega: na to namreč, da se avstro-ogrska diplomacija trudi na vse mogoče načine, da bi rešila za Bolgarsko Kavalo in se poslužuje argumentov, za katere niti slišati ni hotela ko se je šlo za to, da Srbija dobi Drač in je celo pobijala ravno te argumente z naravnost smešnimi sofizmi.

Bolgarska ima svoj Burgas in svojo Varno na Črnem morju; ako bi tudi izgubila Kavalo na Egejskem morju, bi ji še vedno ostal Dedeagač, ki je tudi izborno pristanišče. Vsekakor, ako bi Bolgarska tudi izgubila Kavalo, bi imela še vedno izhod na dva morja, ona še vedno ne bi bila odrezana od ostalega sveta, njena zunanja trgovina ne bi bila odvisna od milosti sosednjih držav.

Srbija nima niti enega kilometra morske obali, kjer bi mogla napraviti pristanišče, da bi imela vsaj okno, skozi katerega bi gledala v širni svet. Za to in samo za to je Srbija zavzela Drač in košček albanskega nerodovitnega ozemlja za njim, od katerega ne bi imela nobenih koristi, temveč same denarne žrtve, ki bi jih pa rada prenesla, samo da bi svoje bogate kraje zvezala preko tega nerodovitnega, goratega albanskega ozemlja z morjem.

Avstro-ogrska diplomacija je temu tako odločno nasprotovala, da je Srbija morala odnehati, ako ni hotela izzvati svetovne vojne, ki je njeni prijatelji v Evropi takrat niso želeli. Ta avstro-ogrska diplomacija je takrat govorila, da Srbiji za njeno gospodarsko neodvisnost popolnoma zadostuje, ako dobi neomejeno pravico importa in eksporta preko kakega albanskega pristanišča, ki bi bilo zvezano z Srbijo po mednarodni železnici in tako se je tudi zgodilo, oziroma se zgodi. Od Drača do Debra, ali drugega kakega mesta v Srbiji bo tekla mednarodna železniška proga ki bo vezala Srbijo z Dračem in nihče ne bo imel pravice ovirati srbskega importa in eksporta, Srbija bo po tej železnici in potem po morju izvažala in uvažala kar bo ona hotela — tudi topove, puške, municijo in druge vojne potrebščine, česar do sedaj ni mogla, ker skozi Avstro-Ogrsko do sedaj ni mogla priti v Srbijo niti ena patrona, Turčija je pa tudi v najkritičnejšem času ustavila veliko pošiljatev topov in municije za Srbijo.

Ali ravno ta avstro-ogrska diplomacija, ki je dokazovala, da za gospodarsko neodvisnost Srbije ni ravno neobhodno potrebno, lastno pristanišče, se poteguje sedaj z vso silo za to, da Bolgarska dobi — **četrto** veliko pristanišče, češ, da je ono neobhodno potrebno za gospodarski razvoj Bolgarske!

Temu ne bomo pisali nobenega komentarja, ker si ga čitatelji napravijo sami. Iz tega se najbolj vidi, **kage ogromne težave mora Srbija premagovati pri svojem napredovanju. Ona tudi takrat, kadar zmaga, mora biti oropana vsaj enega dela svojih vojnih uspehov, Bolgarske se pa niti takrat, kadar je premagana, ni treba bati, da bi bila preveč prikrajšana.** Kaj bi bilo da je Bolgarska Srbijo premagala? Gotovo bi zahtevala vsaj polovico Srbije in avstro-ogrska diplomacija ne bi niti s prstom ganila v obrambo — življenjskih interesov Srbije, temveč bi najbrže zahtevala še drugo polovico — za sebe ...

O.

Strahovi Kamile Theimer.

FRAN RADEŠČEK:

Balkanski polotok.

Politično razmerje.

Ako pogledamo na zemljevid, uvidimo takoj, da so balkanski narodi, katerih je približno 36 milijonov — nekako toliko kot prebivalstva v Fraciji, — razdeljeni na nič manje kot na devet prestolov.

Za avtohtona prebivalstvo Balkana pa moremo računati Jugoslovane (Slovence, Srbo-Hrvate in Bolgare) (16,500.000), Rumune (9 milj.), Grke (5,500.000), Albance (1 milj.), Turke (2 milijona), nekaj Židov in ciganov z ostalimi narodnostnimi, posebno Mongolcev (skupno 2 milijona.)

Iz tega vidimo, da tvorijo Jugoslovani relativno večino na balkanskem polotoku in ne bilo bi umestno, ako bi na podlagi teh nepobitnih dejstev proglašali Balkan za izključno domeno slovanskega plemena na tej skrajni jugovzhodni točki Evrope, ker bi nas mogle take pogrešene premise zapeljati do napačnih zaključkov, ki bi bili sicer zelo laskavi, a vsekakor neopravičljivi, da ne rečem škodljivi.

Politično - etnografski položaj na Balkanu, pa je — napram številu prebivalstva posameznih narodnosti — tako nepravično in protinaravno razdeljen, da se ne smemo nikakor čuditi, ako tli iskra nezadovoljstva neprestano že skozi več stoletij in od časa do časa vzplamteva v velike požare, katerega gase vedno le nespretne roke, ki kali ognju in vnemljivih snovij nikoli zadostno ne odstranijo. Celo zdi se človeku, da imajo ti gasilci celo interes na tem.

Na podlagi rezultatov poslednje vojne bo osvobojeno prebivalstvo samostojnih držav, ki so po veliki večini dotičnega vladajočega naroda kolikor toliko narodnostno enotne, tvorilo komaj polovico vsega prebivalstva balkanskih narodov, ostala polovica — razkropljena pod razna žezla — pa bo tvorilo vedno nevarnost ponovnega in še strašnejšega požara na Balkanu, ki bo disharmoniral tudi evropski koncert.

Po uničenju turške nadvlade na Balkanu se nahaja to ozemlje v zelo kritičnem stadiju in srbsko - grška bolgarska vojna je le žalostna ouvertura za bodoče dogodke.

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg 25.

Samo! K 4·10. Samo! K 4·10.

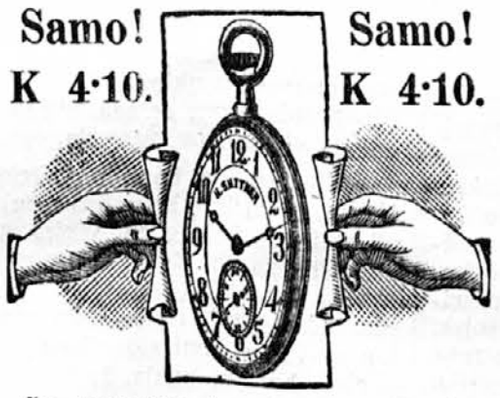

Št. 410 Nikel ank. rem. Rosk. jako dobro idoča samo K 4·10.

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur kakor tudi največja izbera zlatnine in srebrnine po jako nizkih cenah.

Zahtevajte cenik, kateri se razpošilja zastonj in poštnine prosto.

Lastna prot. tovarna ur v Švici.

: : Tovarniška znamka „IKO“. : :

Zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Bila sem tako izmučena ...« je zamrmrala, in ustnice so ji vzdrhtele.

Toda ohrabrila se je z naporom vseh moči:

»A to se ne bo zgodilo več. Sprejeli ste prijateljico ... ah, tako hvaležno prijateljico ... toda dobili ste tudi gospodinjo.«

»Ne, ne; tega nisem namerjal.«

»Pustite to; saj poznam takšna opravila. Pri očetu sem bila sama gospodinja v hiši ... In tu ne bo nič drugače; videli boste.«

»Ali ... to bo prekrasno!« je vzkliknil on, ves ganjen in vzradoščen ...

Nikdar se mu ni bilo sanjalo o takšni aventuri.

Nikdar, niti v svoji mladosti, ko je imel še uspehe, ni bil slišal takega obeta iz tako lepih ust ... čeprav žalostnih ...

Toda rekel je sam pri sebi:

»Žalost bo pojenjala nazadnje .. Lepa ustka najdejo nekega dne zopet svoj smehljaj ... In ta smehljaj bo zate, stari moj Florestan ... res bo zate ... odkritosrčno zate ..«

Toda zdaj se še ni smel izgubljati v tako oddaljene možnosti; vrniti se je moral v sedanjost.

In vprašal je Marto:

»Kaj jim naj zdaj povem ... onim drugim? ...«

»Ah, — karkoli hočete.«

»Če je tako, je najkrajše, ako jim rečem, da vas nisem došel.«

»To bo najenostavnejše.«

»Najenostavnejše bo ... samo srečati vas ne smejo ... No, to vem itak, da ne pojdete nikoli tja dol, na Strasburški bulvar ... Vaša razna pota bodo vsa po tem koncu mesta. In tudi — čemu bi sploh hodili z doma? To vse opravim jaz ...«

Zmajal je z glavo:

»Prav imate ... Za zdaj je v tako zmešanem mestu še najboljše, da se človek skriva ... In če bi se že zgodilo, da vas kdo vidi ... tem slabše zanj ... Jaz mu povem, kako in kaj ... Dober človek sem, veste, ali nagle jeze — dražijo naj me nikar! ... Hudirja ...« Stisnil je pest in zaključil takoj nato s tišjim glasom: »Tak za danes — jaz ne vem, kaj je z vami, in grem na svoje delo.«

»Ob kateri uri se vrnete, gospod Florestan?«

»Opoldne se vrnem, Martica, h kosilu.«

»Povejte mi torej, kaj naj pripravim.«

»Kako ... ali že? ...«

»Prosim, da ...«

»No, vidite ... Zjutraj sem bil pri peku in pri mesarju ... saj veste, človek mora biti zgodnji — vrste se. Poglejte, semkajle devljem listke za porcije ... Tak tukaj je košček konjskega mesa ... malo tenak je, kaj ne da? .. Toda uredil bom, da dobite tudi vi svojo karto ... saj poznam tisto zvijačo ... in potem bova imela vsaj svoj delež mesa in kruha. Za danes si morava seveda pomagati, kakor gre.«

»Oh, saj bo dovolj.«

»Ne recite tega prenaglo, saj nisva samo dva: trije smo. Mala mora imeti vendar tudi svoj mleček ... Oh veste kaj: v kuhinji je vreča fižola; kupil sem ga, ko sem začel slutiti, kaj bo ... Ali nama ne pride prav sedaj? ... Ali boste znali pripraviti konjsko pečenko s fižolom? ...«

»Poizkušala bom,« je dejala in se nasmehnila nehote.

»To bo imenitno ... Pa mala?«

»Spi, saj jo vidite.«

»Dajte, dajte, da jo poljubim.«

Namesto odgovora mu je pomolila spečega otroka ...

Pobožno je naostril svoje debele, nekoliko povešene ustnice ...

»Oh, ljubček ... ljubček ...« se je sladkal mali ob nežnem dotikljeju njene belorožnate kožice.

Odhajaje je dejal še:

»Veste, če bi vam bilo vse eno kaj dolgčas ... tamle je zelo zanimiva zbirka: vse kritike, kar jih je bilo napisanih o meni v teku tridesetih let ... Prepričan sem, da vas bodo zanimale ...«

— — — — — — —

V pisarni gospe Olimpije je bilo vse bolj viharno.

Mati in sin še vedno nista bila premagala svojega strmenja nad obupno trdovratnostjo Martinega koraka.

Čez par trenotkov osuplega molčanja je izpregovorila Olimpija:

»Florestan jo privede nazaj.«

»Ne,« je zagodrnjal Teodor.

»Zakaj ne?«

»Zato ...«

Izbruhnil je:

»Zato, ker še nikoli nisem videl takšne babnice, kakoršna je ona ... zato, ker ... no, saj vidiš, da sem še zdaj ves trapast ... kje pa je še videl kak človek takšno prismojeno gos! Ne, ne, ne moreš si misliti ... ne moreš si! ... Desetkrat, dvajsetkrat se mi je posrečilo tako ... in z drugačnimi ženskimi! ...«

»Bil si pač nekoliko presurov.«

»Ona je bila prebedasta. V trenotku, ki sem si ga zbral za atako ... ej hudiča, malo je manjkalo, da ni poklicala na pomoč ljudi, ki so sedeli po dvorani ...«

Zasmejal se je nehote:

»No, no, pa jo je izkupila ... da si videla, kako so se ji smejali ... zbežala je ...«

»In je pribežala v zbiralnico?«

»Zdi se, da ...«

»In tam jo je menda ta Regina.«

»Lahko si misliš, da Parižanka ni zamudila prilike ... Ta punica gleda za mano ... jaz nisem kriv. In ko ji je padla sopernica v roke ... Ah, vraga, rad bi bil gledal ta prizor; preklicano smešno je moralo biti ...«

»Tepec!« je kriknila mati, ki se je prej premagovala, kakor je vedela in znala, da je mogel dogovoriti. »Tepec, ti misliš, da je smešno ... na to se pa niti ne spomniš, da si zaigral svojo srečo.«

»Oh, kdo ve ...«

»Kdo ne bo vedel! Spoznala je, kam pes taco moli. Zdaj si na cedilu, sinko moj.«

»Brigam se za to! ... Naj me pišeta v uho, ona in njen denar!«

»Nesrečnež, ne govori tega! ... Takšno premoženje! ...«

»Eh, kaj ... Živel bom brez njega, ko ni drugače. Sicer pa, kar je res, je res: čudne reči mi prigovarjaš, da veš, mama ...«

Olimpija je vzkipela pod očitkom:

»Ali si se hotel kdaj učiti kaj drugega? ... Kaj pa znaš, kaj moreš? ...«

»Ali mi misliš pripovedovati še dolgo takšne ljubeznivosti?«

»Da, dokler ti ne povem vseh po vrsti.«

»Škoda samo, da nimam časa, čakati konca.«

»Kam pojdeš ... Marto iskat?«

»Marto? ... Za njo je tekel že Florestan ... Meni se dosti bolj mudi ... nekaj čisto drugega.«

»Kaj?«

Nastaja tedaj samo ob sebi vprašanje, kdo bo dvignil balkansko zastavo?

Relativno najmočnejša je Rumunija in njej bi pripadala glavna vloga, vendar niti ona nima pravegav pliva na Balkanu, ker datira sedanja njena veličina komaj od leta 1881. po združenju Moldavije in Dobrudže, kljub temu pa je sodelovanje Rumunije v novi balkanski eri velikega, da celo odločilnega pomena in bilo bi umestno prepustiti vodilno inicijativo njej.

Da ne bo očitanja, moram pripomniti, da v politiki držav ne sme igrati sentimentalnost nikake vloge, še celo v narodnem oziru je škodljiva.

Da se v svojih izvajanjih ne motim, so pokazali ravno zadnji dogodki, da je Rumunija voljna in sposobna velike svoje naloge v bodoči balkanski politiki. S tem pa bo tudi odstranjena zavist med Srbijo in Bolgarsko ter bo zbližanje obeh teh držav tem lažje in prisrčnejše. Grška bo igrala podrejeno vlogo, ker je itak dovoljno saturirana in bi njen nadaljni razvoj ogrožal meje njenih zaveznikov.

Državnotvorne formacije v bodočnosti.

Rekli smo že, da bo Rumuniji določeno vodilno mesto v balkanski politiki, zato pa bo Srbija prevzela v jugoslovanskem vprašanju glavno vlogo.

Na misel mi prihaja pri tej priliki ustanovitev Avstrije. Tedaj — pred 600 leti je bilo na dnevnem redu vprašanje: kdo naj vlada avstrijskim Slovanom ali češki kralj Otokar ali pa nemški cesar Rudolf Habsburški. Usoda je določila poslednjega.

Taisto vprašanje se nehote vsiljuje tudi Jugoslovanom, poleg tega pa visi v zraku še drugo ne manj važno vprašanje, ki se tiče neposredno Srbije in Avstrije: ali pride prva k drugi, ali pa druga k prvi in v koliki meri?

Porazi švabske politike na Balkanu kažejo zelo slabo prespektivo za bodočnost, ki je Švabom — sodeč po znakih — nenaklonjena.

Grupiranje po političnih in gospodarskih interesih sorodnih balkanskih držav, tvori proti švabski politiki mogočen jez in prej ali slej se razlije hudournik, ki uniči vse spletke in germanizatorične fikcije sistema Metternich.

Poskus združenja Jugoslovanov v zgodovini.

Ne samo to, da je jezikovna enotnost Slovencev, Hrvatov in Srbov globoko zasnovana in stopamo že danes na površje kot jugoslovanska celota, imamo tudi v zgodovini dovolj primerov, da smo si bratje v vsakem oziru, tembolj ker smo drug drugemu potrebni.

V Belgradu leže ostanki celjskega grofa. Imena celjskih grofov, ki so bili celo v sorodstvu s kraljevsko dinastijo Bosne in Hercegovine, stoje v ozki zvezi Zrinjskih in Frankopanov, zadnja dva sta padla kot jugoslovanska mučenika pod udarci rablja v Dunajskem Novem mestu.

Slovenski in hrvatski kmetje so se skupno dvignili v šestnajstem stoletju proti graščakom in njihovim valptom in kdove kaj bi se bilo zgodilo, ko bi tedaj zmagala kmečka pest, vsekakor bi stalo jugoslovansko vprašanje v drugačni obliki kot danes.

V Belokrajini nahajamo še danes ostanke Bosancev in Hercegovincev, ki so pribežali v naše kraje pred turškim nasiljem.

Vsa ta dejstva dokazujejo, da ima Jugoslovanstvo globoke korenine in bila bi blaznost raztrgati te bratske vezi, katerih ne uniči nikdo več, dasi se je to čestokrat poskušalo po načelu: divide et impera od strani vlade, kateri je v poslednjem času prišel na pomoč tudi g. dr. Rostohar.

Stoletne tradicije so danes še veliko močnejše, ker stoje v službah teh tradicij več dovolj važnih činiteljev: književnost, časopisje, prometna sredstva in kar je glavno: Jugoslovanstvu prijazni državno in politično neodvisni činitelji na Balkanu, ki moralno vplivajo na razvoj in konstelacijo celokupnega Jugoslovanstva.

Slovenska zemlja.

Dolenjske Toplice.

Kljub slabemu vremenu se razvija letošnja sezija zelo ugodno, ki pa bo kakor razvidno z ozirom na naročila na stanovanja v tem mesecu še zelo napredovala. Z raznih strani in krajev prihajajo gostje, med katerimi naj omenimo le nekatere: g. Koser iz Jolliesa v Ameriki, Schauer veleindustrijec iz Kalifornije, madam de Orel iz Egipta, g. Domicelj, okr. glavar, dr. Weibl iz Metlike, R. vitez pl. Wahlkampf, orož. nadporočnik iz Ljubljane itd. Pri letošnjem deževnem vremenu se je pokazala prednost našega kopališča pred drugimi kopališči posebno v tem, da so sprehajališča vedno suha in neblatna. Vsi, posebno gostje so razočarani nad učinki in lepoto kopališča in nad veliko večino vode, ki se vedno odteka, nateka in doteka. Upliv termalne radioaktivne vode je zelo učinkujoč, katere učinek se že po par kopelih spozna. Prihajajo tu sem gostje, ki jih mučijo različna trganja in bolečine tako zelo, da vsled tega niti ob palici hoditi ne morejo. Take bolnike vozijo ali nosijo v kopališče, a že po par kopelih je učinek vode tak, da shodijo ter tudi popolnoma ozdravijo. Nešteto takih slučajev bi lahko našteli. Vsled tega vabimo vse one, ki jih muči kako trganje ali bolezen, ki je s tem v zvezi, naj ne zamude ugodne prilike, ter naj pohite v naše dol. kopališče in prepričali se bodo o naši gornji trditvi. Prepričani smo, da bodo ostali potem vsi stalni gostje v naših Toplicah, če že ne iz potrebe, pa iz hvaležnosti o dobljenem zdravju.

Štajersko.

Trbovlje: Tamburaško društvo »Kolo« je priredilo v nedeljo 5 julija na lastno iniciativo koncert v prid Ciril Metodovi družbi, kateri je vkljub slabi udeležbi od strani trboveljskih narodnjakov, kateri imajo narodnost samo na jeziku. Ti publi frazarji posečajo rajši razne druge nemške prireditve v restavraciji, kjer je zbrana nemška gospoda in se čutijo bolj »nobel«. Ako priredi narodno delavsko tamburaško društvo katero igro celo noč brezplačno in žrtvuje ves čas in trud idealni šolski družbi, takrat pa ne čutijo potrebe posetit prireditve. Vsa čast vrlim tamburašem delavcem, kateri so pripomogli glavni C. M. družbi do 31 K 26 vin. Hvala vam, narodni krogi pa posnemajte tamburaško društvo »Kolo«.

Trbovlje. V nedeljo se vrši v Trbovljah in okolici cvetlični in bonbončkov dan, kot odgovor na izzivalni cvetlični dan južne železnice. Darujmo vsi Slovenci po svojih močeh.

O novem državnem mostu. (Maribor.) V zadnjih dnevih smo se opetovano bavili z otvoritvijo novega državnega mostu prekoDrave. Kakor znano, zavlačujejo otvoritev tega mostu od enega dneva na drugi, dasi bodo dela na njem končana že ta teden. Rekli smo, da je nastala možnost, da se bo izvršila ta otvoritev popolnoma mirno, ker se občina boji denarnih izdatkov. Govorice pa, ki so se zadnje dni pojavile v raznih mestjanskih krogih, dado temu v zadnjem času čisto drugač. lice, docela novo ozadje. Ne gre tu, glasom teh govoric, za one tisočake — ki jih ima naša mestna uprava za enake slučaje na razpolago vedno v izobilju, ki bi se tu morda potrošili, pač pa da se varuje dozdevna integriteta Maribora kot nemškega mesta. Most kot tak, je državna lastnina. Če bi prišlo do slavnostne otvoritve, pa bi morali biti tudi Slovenci pri tej slavnosti zastopani, kot jim gre po pretežni večini prebivalskega števila ne le bližnji in neposredni mestni okolici, marveč v celem okraju, da ne rečemo: celem delu dežele. Ker pa bi pri tem znali Slovenci zahtevati razun tudi zunan. znake svoje narodnosti pri tej slovesni otvoritvi, se naj ta ne vrši z zunanjostmi. Reči moramo — in to v lastno nam sramoto da bi bili mi na to — popolnoma pozabili, da nas ni na to opozorila sama nemškutarska nestrpnost in neprevidnost, ki se je v svoji nervoznosti sama izdala. Mi bi bili v svoji zaspanosti najbrže na to okolnost čisto pozabili in pustili brez začudenja da bi se bila vršila morebitna slavnostna otvoritev državnega mostu preko Drave, v senci mogočno se raztezajočih frankfurtaric. Da bi bila to kaj čudna igra, je umevno. Kako in kaj bi mislili potem razni navzoči gostje o nas, ki vedno vpijemo in kričimo, da se nam krivica godi, danes raje nočemo razpravljati. Prav zanimivo pa bi bilo vedeti za mnenja naših vodilnih mož — se pravi: če so o tem že sami tudi kaj premišljevali v tem oziru in če so že tozadevno kaj odločili. Nam se zdi, da bi bila ena največjih sramot za nas, če bi prišlo do slavnostnega otvorjenja, a bi mi Slovenci, tako mariborski kot okoličanski, ne imeli popolnega in primernega zastopstva. Če pa se do danes morda res o tem še ni nič razpravljalo — in najbrže da bo tako — potem naj bo to našim gg. v svarilo, da se vsaj v zadnjih trenotkih za to pobrigajo. Slavnostne otvoritve brez Slovencev ne sme biti! Država, kot lastnica novega mostu, se bo v tem slučaju morala ukloniti pretežni večini prebivalstva celega okraja, odnosno celega Slov. Štajerja.

»Straža« je huda na okrajnega glavarja mariborskega. Po njeni zadnji notici se baje g. pl. Weiss najbolj zavzema za to, da bi bil most brez pompa otvorjen. »Straža« gre pri tem tako daleč, da podtika okrajnemu glavarju konfesionalizem. G. pl. Weissu baje ne ugaja, da bi pri slavnostni otvoritvi novega državnega mostu bilo tudi — cerkveno blagoslavljanje. Dasi »Stražini« gg. sami tudi ravno tako dobro vedo kot mi, kaj da hočejo razni gg. potlačiti s »tiho« otvoritvijo, jim je to postranskega pomena. Njim namreč razburja možgane v prvi vrsti, da bi na tak dan ne mogli razviti svojega cerkvenega bleska. No, mi bi pa želeli, da posvetijo gg. ravno najprej narodnemu momentu svojo glavno pozornost. Za ceremonije in cerkveni pomp je čisto nazadnje še dovolj časa.

Opozarjamo na poročila našega posebnega poročevalca iz Bukarešta.

Aha! Skozi tri tedne smo morali neprestano drezati naše slov. klerikalne poslance radi njih nebrižnosti vsled zadnjih povodenj. Tri tedne o njih ni bilo niti duha ne sluha. Sedaj pa so končno vendarle počasi prišli na dan in šli drug za drugim v svoje volilne okraje gledat škodo in ljudi tolažiti. Kot vedno radovedni ljudje, bi si želeli, da nam ti naši gg. povedo par onih poklonov ki so jih dobili od svojih volilcev, oziroma, kaj da so jim obetali v tolažbo in, odkodi da mislijo jemati to, kar so obljubili dati. One pa, ki so bili s temi našimi gg. ob takih prilikah zunaj po deželi skupaj, prosimo, da nam o tem sporoče kakšne podrobnosti, kajti v splošnem so postali ti gg. izven svojih volišč, zelo, sumljivo molčeči. In to da misliti.

Selnica ob Dravi. V sobotni številki »Dneva« se v notici pod Ruše opozarja »Sokol v Selnici ob Dravi« odnosno »Mariborski Sokol« na cerkvene svečanosti, ki se vrše 7. septembra pri sv. Arehu, torej na dan slavnosti omenjenih društev v Selnici. Gospodu dopisniku smo za prijaznost vsekakor hvaležni, čeprav nam vsled tehtnih vzrokov veselice ni mogoče preložiti na drug dan. Upamo pa tudi, da bode zavedno slovensko prebivalstvo dravske doline 7. septembra raje posetilo veliko narodno manifestacijo — sokolsko slavnost, zlasti ker ima za zlete oziroma božja pota k sv. Arehu priliko vsako nedeljo. Torej na svidenje 7. septembra v Selnici. Na zdar! Odbor.

Kako »delajo« klerikalci. Mi se vedno in vedno trudimo, zbiramo gmotnih in duševnih in duševnih žrtev, da bi pripomogli našemu narodu do napredka, do boljše bodočnosti. Vedno in vedno pišemo, govorimo našim rojakom, da naj bodo trdni, da se naj ne udajajo pesimizmu, tako gospodarskemu, kot narodnemu. Vsak dan opozarjamo rojake na eno največjih nevarnosti — na prodirajoče nemštvo, ki jim trga kos za kosom domače grudi, domače zemlje, ki si pomaga z nezaslišanim nasiljem in podkupovanjem zlasti po občinah pri nas na Dravskem, Ptujskem polju in v Slov. Goricah do moči in umetne veljave. Moralo bi to vzpodbujanje imeti konečnega uspeha, če bi ne bila na delu druga sila, ki deluje v tem oziru nasprotno. Pri nas so padle pred meseci ob raznih prilikah prav ostre očitke — iz ust zrelih narodnih politikov — da smo napredni časnikarji premalo previdni, da z polemiko v gotovi smeri v obmejno političnem oziru, pripravljamo preveč škode, ker dajemo — menda s tem, da branimo napredna načela! —klerikalnim listom povoda, da nas napadajo. Skratka, da naj napredni žurnalisti nekako prenehamo z narodno-strankarsko polemiko! Tej želji — dasi je bilo izrecno naglašeno da to velja brez izjeme vsem v poštev prihajajočim naprednim časnikom — smo se odzvali najpreje mi in pustili narodno-strankarski boj glede narodne meje popolnoma v stran. Slučaje, ko smo — in še to z vso rezervo — posegli vseeno v ta boj, lahko preštejemo na prstih ene roke in še ti so bili bolj privatnega značaja, ko je šlo zavračati osebne napade naših klerikalnih listov. Ves ta čas pa smo sledili ostalim naprednim listom, a opazili smo baš nasprotno, t. pr. da se je nadaljevalo brez prestanka v narodno-strankarskem boju. Če bi izvajali posledice zgolj le po tem, kar kaže zunanjost, bi lahko prišli do raznih zaključkov, od katerih bi bil najmilejši — da se večina noče držati povelj! In to je žalostno, v kolikor pride v poštev »strankarski princip«. Na drugi strani pa zopet ne moremo zatajiti, da je popustitev v tem oziru od naše strani, vse preje kot oportuno, kajti, imamo iz več krajev naše narodne meje v rokah dokaze, da se je pričelo v strankarsko nasprotnem taboru s čisto novo taktiko, ki je pač mogoča samo pri naših krščansko - narodnih ljudskih voditeljih. Izdana je parola od te strani, **da ne nasprotovati narodnemu nasprotniku,** da se tega v njegovem prodiranju ne sme ovirati. Vemo, da bo marsikak pošten naš somišljenik neverjetno odkimal z glavo, češ, kaj tacega tudi naši klerikalci niso v stanu storiti. Kot smo do danes čisto prosto vstrajali pri vsaki naši trditvi, storimo to tudi danes in v kratkem prinesemo za to tudi popolne dokaze. Radovedni smo le, če se nam bo tudi potem še očitalo, da boj — očiten — proti klerikalizmu ob narodni meji ni zdrav. In tudi če bi se še kdo tak našel, mu bodi povedano, da nam je čisto prav, če gre to morda proti njegovim strankarskim principom — mi bodemo začeli tudi tu boj — brezobziren do skrajnosti. Saj danes se nahajamo vedno še na onem stališču, kot bijemo samo v časnikarskih polemikah boj za strankarske nazore...

Maribor. (Nacijonalno izzivanje.) Dne 2. t. m. so priredili železničarji ob priliki svojega cvetličnega dneva na peronu našega kolodvora večerni koncert s pomočjo godbe tukajšnjih želez. uslužbencev koroškega kolodvora. Vsakdo bi pričakoval, da bodo prireditelji pokazali vsaj toliko takta, da bodo preskrbeli za godbeni program, brez izzivajoče vsebine. Kdor je kaj tacega pričakoval, se je zelo motil, kajti ves program je bil prepleten onih izzivalnih točk, ki morajo ravno v današnjih dnevih vsakega Slovana skrajno neprijetno dirniti. Da je tako ravnanje izzvalo pri mnogih navzočih silno ogorčenje, bo vsakomur jasno. Zlasti glasni so bili v tem oziru potniki obeh brzovlakov, ki so se nad takim direktnim izzivanjem v prvi vrsti potujočega občinstva naravnost zgražali. Kar se tiče izvajanja splošne discipline — narodne — moramo si zlasti Slovenci v Mariboru priznati, da je bila silno — šibka. Ravno oni, ki bi se je bili morali držati najbolje, so se je držali — najmanje! Žalostno za nas vse!

Velikanski pogon za volkovi v voltsberški okolici. Kot smo že poročali, so priredili pretečeni četrtek po Stubalpi nad Voitsbergom velik pogon za volkovi, ki so napravili že do 7000 kron škode na pasoči se živini. Tega pogona se je baje udeležilo 500 do 600 lovcev, a brez, ozir, le z malenkostnim uspehom. Danes namreč javljajo, da se je trem lovcem posrečilo dvoje mlajših volkov obstreliti. Ko so ju potem s psi zasledovali, so videli v veliki razdalji čredo volkov, obstoječo iz 5 do 7 glav, ki pa je pobegnila v nepristopno gorovje. Prihodnji teden bo do uprizorili nov pogon in sicer s pomočjo delov 7. in 5. (bosanci) infant. pešpolka ter enega bataljona lovcev iz Brucka ob Muri in kakih 5—600 civilnih lovcev. Vsega skupaj bo obsegal ta pogon kakih 3500 ljudi.

Dnevni pregled.

»Tempura mutantur!« Ta srbofilski »Dan«, ki trdi, da je car Ferdinand kriv vse nesreče bolgarske politike. Ta nesrečen »Dan«, ki trdi, da je upeljavanje nemške politike v Bolgarijo na škodo Bolgarom. Ta nesrečen »Dan«, ki trdi, da je Avstrija protibalkanska in proti-jugoslovanska politika na škodo državi. Tako jadikuje in toži nedeljski »Grazer Tagblatt« v svojih »Štimcah« o »Dnevu«. Mi pa se s sentimentalnimi političnimi

---

FRAN RADEŠČEK:

Osumljenci.

(Konec.)

Bil je velik prostor, bolj podoben modernemu »stanovanju« za konje kot sobi. Kakih deset vojakov je ležalo na stolčeni ilovici in večerjalo. Takoj so mi prijazno poslužili z edino stolico, ki je bila v stražnici in eden izmed njih me sočutno vpraša:

»Jesi-li gladan?«

»Nisam brate, nemoj da vodiš brige o meni. Hvala ti brate!«

»Imaš novaca?«

»Imam za potrebu.«

»Ama, uzmi brate, eto ti ovde i večeraj. Znaj da je Srbin vrlo dobar čovek i nemoj da se braniš.«

»Dakle, da vam ne učinim krivo neka bude.«

Še nisem izgovoril zadnjega stavka, že je vstal neki drugi vojak in drsaje odšel po večerjo tudi zame. Prinesel je lep kos kuhanega govejega mesa, dve novi čebuli, skledico fižola in lep kos kruha.

Dasi nisem imel od kosila še nič v ustih in kazalec na uri se je pomikal že na sedmo uro, vendar sem le s težavo spravil pod streho izborno večerjo, ki mi jo je nudila brat, roka dobrega Srbina. Ako bi mi prišel v tem hipu v roke kak sovražnik Srbov, zdrobil bi ga bil v solnčni prah.

No, končno me pokliče kapitan zopet k sebi in mi pravi, da pojdem z enim vojakom na moje stanovanje po potni list.

Medtem, ko sem jaz večerjal, je že dobil en vojak vse potrebne instrukcije od kapitana, vsled tega sva takoj odšla proti mestu, seveda sem se še prej zahvalil za gostoljubnost stražarjem in kapitanu.

Medpotoma mi je pravil vojak, da je kapitan — zato, ker sem Slovenec, — ukazal, da gre samo en vojak in brez puške žnjim v mesto, drugače bi morala iti po predpisih dva vojaka s puškama in z nasajenima bajonetoma.

Ko sva prišla na moje stanovanje, si vzamem pot. list, priporočilno pismo od istrskega državnega poslanca in še gosp. T. mi je napravil priporočilo na svojo posetnico, nakar sva zopet odšla na glavno policijo.

Moj spremljevalec raportira po vojaško zakaj sva prišla in jaz sem oddal uradniku posetnico g. T., ki je splošno ugleden Belgrajčan.

To je zadostovalo.

Uradnik mi sporoči, da sem prost in da lahko odidem.

Toda vojak je zahteval od uradnika službeno in pismeno potrdilo, da me je oddal pošteno in na pravo mesto, češ, da se mora izkazati svojemu predstojniku, kakšnega človeka je vodil po Belgradu.

Uradnik mu je pojasnil, da to ni potreba in more oditi, ako bi kapitan ne verjel, naj telefonira.

In tako sva odšla z vojakom vsak v svojo stran.

Ko sem prišel domov, mi je povedal gosp. T., da je bil pri njem — predno sva prišla z vojakom na moje stanovanje — policijski stražnik (Srbi pravijo žandar. Op. pis.) in ga je vprašal, če je res, da stanuje pri njem tak in tak človek in ko mu je bilo to potrjeno, je zahteval še informacijo kak človek sem.

Tako sem bil cele tri ure pod vojaško in policijsko oblastjo samo zato, ker sem bil preradoveden.

Tako sem vsaj nekaj doživel, je končal Gustav svoje pripovedovanje.

Trčili smo še enkrat v zdar jugoslovanske ideje in v slogo Slovencev, Hrvatov in Srbov ter se končno razšli k počitku.

* * *

Drugi dan — bila je nedelja — pride h gospodu T. detektiv, proseč ga, naj mu gosp. T. pojasni kdo so oni ljudje, ki so na predvečer tako prepevali, češ, da se večkrat zbirajo pri g. M. tuji ljudje, ki prepevajo slovanske pesmi najbrže samo zato, da odvrnejo od sebe vsak sum. Detektiva je posebno zanimal gosp. M., češ, da ima ta gospod preveč inteligentno lice za obrtnika.

Nadalje je hotel vedeti, kdo in kaj je oni gospod (namreč g. M.), ki je bil tudi na predvečer nedelje v družbi gosp. M. Dotični gospod se namreč preveč zanima za železniške naprave (kako bi se ne, saj je železničar. Op. pis.) in je bil že parkrat na postaji. Človek je sumljiv, da ni mogoče preoblečen avstrijski častnik. V tujski knjigi hotela, kjer stanuje, pravi da je železničar, kar pa ni verjetno, tem manje, ker je bil tujec v družbi tudi z občinskim inženirjem (bil pa je v družbi zato, ker je inženir Slovenec. Op. pis.)

Gosp. T. ga je končno prepričal, da so vsi oni, ki večkrat uživajo gostoljubnost gosp. M. pošteni Slovenci, ki globoko čutijo za Srbe in ni najmanjšega povoda dvomiti nad njihovo iskrenostjo.

Detektiv se je sicer zadovoljil s tem, vendar je neverno zmajal z glavo, rekoč:

»Svi su Slovani dobri i pošteni i vredni, ali medju njima ima i dosta špijuna.«

Gosp. M., ko je izvedel, je vzkliknil:

»Škoda, da ni bilo mene doma, jaz bi mu stvar še drugače pojasnil. Sicer pa ima tudi detektiv prav: Opreznost je mati modrosti.«

Tako smo bili vsi osumljeni špijonaže v korist Avstriji, zato, ker smo peli slovanske pesmi in se preveč zanimamo za stvari, za katerimi bi v Avtriji niti ne obrnili glave.

mi trubadurji ne bomo mnogo pečali, ker njih zloba presega njih omejenost. Naj prepevajo po svojih »Štimcah« dalje!

O srbsko-bolgarskem sporu s slovanskega stališča je priobčil včerajšnji »Slovenec« trezno in resno napisan članek, v katerem dokazuje, da je postal ta spor neizogiben radi dogodkov, ki so se izvršili med vojno med balkanskimi zavezniki in Turčijo. Da je Srbija dobila del Albanije z Dračem, ne bi zahtevala od Bolgarske revizijo pogodbe in da je Grška dobila vse egejske otoke in oni del Albanije, na katerega je pretendirala, se ne bi kapricirala radi Soluna. Evropske velike sile so razdrle prvotno balkansko zvezo in vojna je postala neizogibna, ker je Bolgarska brezpogojno zahtevala, da se izvrši pogodba, brez ozira na to, da je Srbija prikrajšana v Albaniji in Srbija vendar ni mogla mirno trpeti, da postane Bolgarska po vojni močnejša od vseh ostalih balkanskih držav, ona (Srbija) pa da se skoraj čisto nič ne poveča. V narodnem oziru Slovanstvo na Balkanu ne izgubi na korist Rumunov in Grkov nič. Rumunija sicer dobi kos bolgarskega ozemlja na katerem pa živijo največ Turki, Grki dobijo tudi nekaj Slovanov, ali še več dobi Bolgarska Grkov (v Traciji) in tudi Srbija dobi dosti Grkov (posebno v Bitolju in Gjevgjeliji). Rumunov je pa imela že do sedaj par sto tisoč precej jih bo pa imela tudi v novih krajih. Strinjamo se s temi razmotrivanji v včerajšnjem »Slovenčevem« uvodniku, ali ne delimo optimizma izraženega na koncu članka, češ, da bodo konacionali Srbov v avstro-ogrski monarhiji pripomogli do boljših odnošajev med Srbijo in monarhijo. Vidimo dobro, kak duh veje v monarhiji proti Slovanom sploh in proti Jugoslovanom posebej in v takih razmerah je neverjetno, da bi konacionali Srbov v avstro-ogrski monarhiji mogli vplivati na zboljšanje razmerja med obema sosednjima državama, ker avstro-ogrski Jugoslovani bratom v Srbiji ne moremo ničesar dobrega povedati o razmerah v avstro-ogrski monarhiji. **o.**

Oh, te uboge »Štimce«! Najbolj jih menda to boli, da »Dan« ne zaupa nemškim poročilom o Balkanu, ki jih na Dunaju prekuhajo po svoje. »Dan« je bil primoran do direktnih zvez z Balkanom in je bil na zahtevo svojih bralcev tudi dolžan to storiti. Nemškemu Wagnerju, ki je z bolgarskimi zmagami farbal nemške liste, da leži Ristovac poleg Belgrada, pač mi ne bomo nasedli na lim. »Dan« pa dobiva in bo dobival prva, najtočnejša in iz najodličnejših jugoslovanskih virov brzojavna poročila in naj bo potem serbofilski ali rusofilski; če je to Nemcem všeč ali ne.

Sijajni brzojavni urad. Iz Kandije: Kakor se je že poročalo, smo dobili v Kandiji poleg poštnega urada tudi brzojavni urad. Zato se je pomnožilo osobje za eno uradnico, kar pa pri tolikem opravilu in celo sedaj, ko je poštar g. Hadnik na dopustu, ne pomaga veliko. Vendar je čudno, da brzojav, ki se da v Ljubljani ali kje drugje, na naslov kakega Kandijanca ali pa pod kandijansko pošto spadajoče stranke, zaostane na brzojavnem uradu v Kandiji. Tako je neka gospodična brzojavila domov, da se pripelje z večernim vlakom in naj jo pride kdo iskat. Zvečer ko se je gospodična pripeljala v Novo mesto, ni bilo nikogar, da bi jo pričakoval. Došla domov, je zvedela, da stariši niso dobili brzojavke. Ko je drugi dan slučajno šla na poštni urad, je med drugo pošto zapazila tudi svojo še vedno neoddano brzojavko. Enak slučaj se je tudi prigodil neki gospodični, ki se je vračala iz Pariza in katere starši stanujejo kakih sto korakov od poštno-brzojavnega urada, le s to razliko, da se je dotična gospodična že doma naspala in je drugi dan, ko je pismonoša z navadnimi pismi prinesel brzojav, ga je sama sprejela. Dobro bi bilo, če bi se kdo našel in malo pogledal, da bi vsaj brzojavni urad malo hitrejše funkcioniral.

Milijone slovenskega denarja gre vsako leto v nemške roke in tisočake prispevamo Slovenci leto za letom zagrizenemu slovanskemu nasprotniku Schulvereinu in dr. Marsikdo pač trdi, da smo Slovenci zelo zavedni ljudje, da imamo skoraj v vsaki najmanjši vasi napredna društva, svoje šole, časopise itd. Toda v najvažnejših stvareh, kjer gre za kapital, pri raznih večjih podjetjih, pri obrti itd. smo žalibog precej hladnokrvni in manjka nam vsakega predsodka. Naši trgovci, mali in veliki, so skoraj vsi v zvezi s tujimi firmami, kljub temu, da imamo dobre slovanske tvrdke, ki bi jih zalagale rade z dobrim, mogoče še z boljšim blagom kot tuje in pod istimi pogoji. Naši gostilničarji, skoraj vsi točijo nemška piva, zlasti Reininghausovo, od katerega pride velik del čistega dobička v Schulvereinove roke. V Novem mestu recimo zalagajo vse najboljše tukajšnje gostilničarje s pivom samo nemške pivovarne, **gostilničarji pa so zavedni Slovenci, ki menda ne vedo,** da imamo tudi svoje pivovarne, med temi je Delniška pivovarna v Žalcu najboljša in ne zaostaja popolnoma nič za tujimi pivarnami. In če bi točili vsi gostilničarji slovensko pivo, bi dobile slovenske pivarne na ta način ogromen kapital, s katerim bi prvič lahko ugodile vsem zahtevam občinstva in drugič mnogo lahko prispevale za razne narodne namene. — **Hvalevredno je, da je sklenil novomeški Sokol, da bo točil pri svoji slavnosti 10. avgusta izključno samo domače pivo in sicer iz delniške pivarne.** Pivo — marčno in termalno — je izborno in zlasti termalno se prav lahko zamenja z znanim Plzenjskim. S tem bo občinstvu, ki prihiti 10. avgusta v prijazno dolenjsko metropolo gotovo ustreženo. Pripomniti moramo še sledeče: »Sokol« ni napravil tega iz šikane do naših gostilničarjev, kot se je že slišalo tu in tam, ampak samo iz narodnih namenov, ker se drži principa, da se naj pri narodnih prireditvah ozira na domača podjetja.

Poročila sta se danes gospod Martin Darenda, uradnik pri juž. ž., z gospodično Lenčko Škoda. Mnogo sreče v zakonskem stanu želimo novoporočencema.

Odboru za Flegeričev spomenik je došlo do sedaj od prijateljev in znancev pokojnega pesnika ter drugih rodoljubov slovenskih toliko denarnih prispevkov, da so z njimi pokriti troški za oba spomenika, (nagrobnik in plošča na domu.) Ker pa bode imel odbor tudi ob slovesnem odkritju, ki se vrši dne 17. avgusta t. l. pri Sv. Bolfenku na Kogu in pa v Vodrancih, še dokaj troškov, na katere prej mislil ni, in ker manjka v imeniku p. n. darovalcev še precej imen onih číslanih gospodov, ki so bili s Flegeričem — kakor povzamemo iz zapuščine pokojnega pesnika — v precej ozki prijateljski zvezi, zato se obračamo potom še enkrat do vseh častilcev Flegeričevega spomina, ki še niso nič darovali, naj nam naklonijo blagohotno še kak prispevek, da nam bode tako mogoče častno izvesti nalogo, ki si jo je zadal v tem oziru odbor. Opomnimo še, da objavimo po končanem odkritju Flegeričevega nagrobnika in spominske plošče vsa imena p. n. darovalcev, tudi onih, ki smo jih bili svoječasno že izkazali. Denarne prispevke sprejema blagajnik odbora J. Kolarič, posestnik, ali pa tajnik A. Kosi, nadučitelj, oba v Središču. — Odbor za Flegeričev spomenik v Središču, 30. julija 1913.

Klas čez oko. Čas žetve in mlatitve, katerega se je gotovo veselila tako Rode Marija iz Stare Vrhnike, kakor Hočevar Marija, gruntarica iz Podpeči. Prva se je veselila zaslužka druga pridelka. Ko sta prenašale snopovje je obema poškodovalo klasje levo oko. Prepeljati so ju morali v bolnico.

Apno mu je poškodovalo oko. Janezu Tršanu iz Hraš pri Smledniku je padlo apno v desno oko, nakar so ga morali pripeljati v bolnico.

Pri igri se je ponesrečil. Anton Sever, sin malega kmetovalca, se je pri igri sunil s cvekom v desno oko.

Drugi v koleno. Blaž Šolar iz Dragoš si je zapičil pri igri kos lesa v koleno.

Žrtve požara v Gameljnih. Zadnji požar v Gameljnih je zahteval dvoje žrtev. Posestnika Kregar Janez in Pavlin Janez sta zadobila pri požaru nevarne opekline po životu.

Po nesreči ga je vsekal v nogo. Josip Burgar, drvar iz Moš je po nesreči vsekal v sekanju drv Jakoba Sušnika s sekiro v levo nogo.

Oblala sta ga, kar po nosu. Anton Čebulj iz Trzina jih je zadnjič skupil. Delavca Vehovec in Tine Naroda, oba iz Trzina, sta se spravila na Toneta. Posel jima je šel precej dobro izpod rok, kar izpričuje oklana roka in nos.

Ne ve, kje si je rebra polomil. Lončarič Ivan, delavec pri železnici v Novem mestu je zadnjič šel ponoči domov. Na poti proti neki vasi pri Ljubljani je padel v neki jarek, kjer si je zlomil desna rebra.

Pri vasovanju s kolom po glavi. Včerajšnja noč se za Alojzija Šteblaja, kljub temu, da je šel k dekletu vasovat, vendar ni srečno iztekla. Fantje iz Šenčurja so ga zalotili in ga z nožem in s kolom po glavi.

»Pošast« na cesti. Novak Franc z Iga se je vračal predvčerajšnjem domov z vozom. Kar pridrvi motor; konj se ustraši, skoči, prevrne voz in Novak si je pri padcu zlomil nogo.

Usoda, ki je zadela očeta in sina. V bolnici je umrl Grdadolnik Fr. iz Horjula, dninar. Pomagal je sosedu telico k juncu gnati. Telica ga je sunila z rogom v trebuh in mu pretrgala črevo, tako, da ga niti operacija ni mogla rešiti. Njegovega očeta je zadela ista nesreča. Sunil ga je vol v trebuh in je tudi rani podlegel.

Nesreče pri gradbi belokranjske železnice. 24letni zidar Ivan Jalič je bil uslužben pri gradbi semiškega predora. Ko je te dni dvignil težak kamen, je dobil kilo. 24letni zidar Jože Spiljak se je ravno tam ponesrečil na glavi. — Ivanu Jubaku je padel z voza velik kamen in mu je zmečkal sredinec desne roke.

Toča. Kakor se iz Novega mesta poroča, je padla dne 27. p. m. popoldne toča v krajih Žužemberk, Dvor in Dobrniče Napravila je na polju in v vinogradih veliko škodo. Škodo so občutili tile kraji: Sp. in Gornji Križ, Mačkovec, Dvor, Adamovo, Gor. Kot, Jama, Predgozd, Gadinja vas, Replje, Vrtača, Kutna, Arčevica, Log, Šumperk. Toča je pobila večjidel koruzo, oves, proso, fižol, sadje in trto.

Falotje so pretekli teden ne daleč od Bodovelj poškodovali 33 metrov dolg most čez Sorico. Odtrgali so leseno ograjo in jo vrgli v vodo. Škoda znaša 100 kron.

Ponočni obisk. Posestnico Mar. Avsenek iz Sveč pri Tržiču je ono noč nenadoma prebudil iz spanja neki sumljiv ropot v sosednji sobi. Vstala je in šla pogledat, kaj se godi. Ko je vstopila v sosednjo sobo, je videla nekega tujega moža, ki je bil bos in ki je pregledoval predale v omari. Mož, neznanec prav gotovo ni imel poštenega namena in je pobegnil, kakor hitro je zagledal Avsenekovo. Ta je spoznala v njem nekega samskega čevljarskega pomočnika iz tamošnjega kraja.

Ponoči se je splazil neznan tat v nezaklenjeno hišo posestnice Helene Urbiha v Podgori in je ukradel osem ženskih oblek iz črnega, rjavega in modrega blaga, dvoje moških oblek iz zelenega blaga, preskrbel se je tudi z enim parom čevljev in tudi za kravate se je pobrigal. Lumpa, ki je napravil škode za 200 K, meni orožništvo kmalu dobiti.

Aretacija vlomilca. V odsotnosti domačih ljudi se je splazil ono noč neki tat skozi podstrešno okno v hišo posestnice Marije Švajger v Stanežičah pri Šent Vidu in je ukradel 22 K denarja, kakor tudi 20 K vredno srebrno moško žepno uro. Na sumu tatvine je neki delavec iz tamošnje okolice, katerega je orožništvo že prijelo in izročilo sodišču.

Ljubljana.

— **Prav pravi:** Čemu je treba v Ljubljani 5razredne nemške ljudske šole? Letos je obiskovalo ta zavod 167 dečkov in med temi je bilo samo 88 Nemcev, ki bi napolnili slabo komaj dva razreda. Vsi drugi so otroci zaslepljenih slovenskih staršev. — Tako pravi zadnji »Slovenski Branik«, in prav pravi!

— **Dež. šolski svet v Ljubljani.** (Iz seje dne 5. avgusta t. l.) Imenovani so definitivno: za Polhov Gradec Ana Kleinsteinova; za nadučitelja v Blatni Brezovici Josip Zakrajšek; za Golo Ana Vadnalova; za Škocijan Josip Trobiš; za Dolenjo vas pri Ribnici Jos. Jaklič; za Primskovo Marija Flandrova; za Rateče Josipina Sterlekarjeva; za Ribnico (deška šola) Alf. Završnik; za nadučitelja v Zagradcu Henrik Lobe; za učiteljico istotam Julija Berlanova; za Žiri Leopold Hladnik; za Cerklje pri Kranju Marija Višnikarjeva. Nadučiteljsko mesto v Horjulu ter učni mestni v Kranju (deška šola) in na Savi se še enkrat razpišejo. — Začasno se vpokoji Marija Boletova v Št. Vidu. — Učitelj Franc Pirc se premesti z Ostrožnega Brda v Žužemberk. — Za ljudsko šolo v Kopanju se ustanovi ekspozitura v Sp. Slivnici. — Sistemizira se novo učno mesto na ljudski šoli v Šmartnem v Tuhinjski dolini in poseben oddelek za oddaljene kraje šolskega okoliša iste šole. Pravi učitelj na državni gimnaziji v Kranju, Vincenc Marinko, se definitivno namesti in dobi naslov profesorja. Dr. Milan Šerko se priporoča za definitivno namestitev v Novem mestu. Prof. Bogumil Remec dobi dopust kot vodja slov. trgovske šole. Učitelj Adolf Sadar dobi dopust kot učitelj šole na prisilni delavnici, na II. mestni šoli pa se sistemizuje definitivno mesto ekstra statum. — Na ljubljanskih mestnih šolah se sistemizuje 6. mesto kateheta s šolskim letom 1913./14. — Stalno se vpokoje: Štipko Jelenec, nadučitelj na Dvoru, Eleonora Devova v Naklem in Ida Mallyjeva v Kranju, začasno pa Marta Andoljškova, učiteljica v Šiški, in Franc Grajland, učitelj v Kostanjevici. — Za trorazrednico v Mirni peči se ustanovi poseben oddelek za oddaljenejše kraje. — Odobri se not disciplinarni red za dekliški licej v Ljubljani. — Za mesto geografa in historika na ljubljanski realki se sestavi terno predlog, na istem zavodu se sistemizuje drugo mesto kateheta. — Na ljudskih in meščankih šolah v krajih, kjer so srednje šole, se odslej šolsko leto zaključi istodobno.

— **Deseti brat se vprizori** v soboto v areni »Narodnega doma«. Gojenci bivše dramatične šole so se potrudili, da bo igra pod vodstvom g. režiserja A. Danila kar najboljša. Igra se vprizori v soboto 9. t. m. zato, da jo lahko poseti vsakdo, torej tudi tisti, kateri so namenjeni v nedeljo v Novo mesto.

— **Klerikalna zlobnost v Mostah.** Oražem, ki si pri vsakih čukarskih prireditvah zasluži lovorjev venec. Reprezentant klerikalnih agentov v Mostah ne more nikdar doseči, da bi bile te prireditve kaj impozantnega. Iz te nevoščljivosti mu njegovo lucifersko srce in zlobna njegova žilica, po kateri teče strogo krščanska kri, ni dala miru. Dosegel je s svojimi agenti to, kar je že dalj časa nameraval. Dne 3. avgusta bi se imela vršiti velika sokolska slavnost. Oražem in njegovi trabanti so to dobro vedeli, da bi bil ta dan za Moste, kakršnega klerikalci še niso v Mostah doživeli. Snovali so načrt, kako Sokolom zabraniti in jim kar največ škodovati. Ob enem so se pa bali, da bi bila njih mularija potisnjena popolnoma v ozadje. Za to slavnost so se pripravljali Sokoli več kakor mesec dni. To je bilo klerikalcem popolnoma znano. Vse klerik. prireditve v Mostah so bile za klerikalce le velika blamaža. Oražem, reprezentant klerikalne stranke v Mostah se je bal da ne bi ostal na cedilu s svojimi prireditvami. Napravil je prozoren načrt, preprečiti celo prireditev, ali če že to ne, pa vsaj kolikor je mogoče oslabiti. Razbobnal je v »Slovencu«, da je Ljubljana v nevarnosti in klical oblast na pomoč. To je dalo povod, da so se začele oblasti zanimati za Moste in res se je konstatiralo, da razsaja v Mostah legar. Načrt je bil skovan in se jim je tudi dobro obnesel. V Mostah razsaja legar pa že precej dolgo. Za časa čukarske veselice pri Oražmu je bilo na legarju bolnih več oseb. To vse so prikrivali tako dolgo, da so bile dokončane vse prireditve veselic pri Oražmu. Čakali so samo le še prilike, da se vrši sokolska slavnost. Vsled tega se je legar v Mostah tako razširil, da je bilo iz zdravstvenih ozirov slavnost prepovedati. Imeli so pa še drug namen, ki se jim pa ni posrečil. Hoteli so, da bi prišla prepoved ravno v nedeljo dopoldan, ko bi bil ves veseličnj prostor urejen bi se veselica na nikakoršen način ne mogla več preložiti. Ko so dosegli svoj namen, je bila Ljubljana in Moste brez nevarnosti. Veselica je bila prepovedana in se ni smela vršiti v Mostah. Dosegli so samo to in drugega nič. Sedaj se zgražajo njihovi lastni somišljeniki nad takim nesrammim početjem klerikalcev. V Ljubljani beračijo klerikalci okoli naprednjakov, da bi jim dali brezplačna stanovanja in razobesili narodne zastave ob priliki katoliškega shoda. Ne verjemite tem zvitim lisjakom. Vzemite sedaj samo zgled iz Most in potem sodite klerikalce. Drugo leto vam obljubljajo, da vam bodo to vrnili. Napravijo vam pa lahko to, kar so napravili sedaj v Mostah, zakaj pri teh ljudeh je mogoče vse. Naprednim Moščanom pa kličemo: »Ne poprej miru in počitka, dokler ne zmaga napredna svobodna misel. Neumorno, neustrašeno in vstrajno delo. Nikakih kompromisov. Delo s svojo lastno močjo bode prineslo uspeh, in zmago. Potem pa naj bodo ovire še tako velike, lastna moč jih bode prodrla. Imejte pred očmi, da klerikalec ne pozna meje nasproti svojemu političnemu nasprotniku..

— **Petindvajsetletnica prost. gasilnega društva v Spodnji Šiški.** (Konec.) Nato se je ves sprevod gasilcev ustavil pred občinsko hišo. Predsednik zveze je prebral poročilo visoke c. kr. deželne vlade, glasom katere so bili odlikovani za zvesto 25letno človekoljubno delovanje na polju gasilstva s kolajno gg. Maurer, Škarjevec, Tonih. S prisrčnim nagovorom, s katerim je v kratkih in stvarnih besedah ocenil in očrtal zasluge odlikovancev, je pripel g. župan Seidl na prsi kolajne in pozval občinstvo, ki je aklamiralo odlikovane gasilce, da kliče našemu dobremu vladarju trikratni slava. Godba je zaigrala cesarsko himno. Domači gasilci so nato odšli pred ljudsko šolo v Šiški, kjer so se vršile vaje z mehaničnimi lestvami in hidranti. Vaje so se vršile nad vse spretno. S tem je bil zaključen oficijelni del slavlja. Gospod župan je na to povabil seniorje gasilcev na svoj dom, kateremu laskavemu vabilu se je odzval ves zvezni odbor. Ga. Seidlova jih je prisrčno sprejela in jih pogostila gostoljubno, kot je pričakovati od te narodne in zavedne napredne hiše. V vrstah lepih napitnic so se gosti zabavali, dokler se niso podali v občinsko dvorano, katero je gospod župan prepustil drage volje in kjer se je vršila seja zveznega odbora. Pri tej so se pretresala pereča vprašanja, ki so velike važnosti zlasti v sedanjem času, ko se je zajela, oziroma ko so nekateri brezdušniki zasejali politiko celo v vrste gasilcev, dasi je namen gasilstva docela drugačen, kot pa si ga predstavljajo nekateri gospodje v deželnem odboru, in katerim nikako ni ljubo, da bi se humano delovanje gasilstva razvijalo v smeri, ki ne odgovarja njihovim strankarskim namenom. Popoldne se je vršila veselica na vrtu v gostilni pri »Kankertu«, katero je obiskalo mnogo domačega občinstva in zelo veliko tujih gostov, posebno iz sosedne Ljubljane. Zabava se je vršila neprisiljeno in razvila nad vse prisrčno, tako da lahko z mirno dušo rečemo, da ni bilo nikomur žal, kdor se je udeležil in tako pripomogel nekoliko tudi k gmotnemu uspehu veselice. Tako se je razvilo in končalo slavlje šišenskega gasilstva, ki je doseglo s svojo petindvajsetletnico velih moralen in gmoten uspeh in kateremu je k njegovemu razvoju le čestitati z iskreno željo, da bi se društvo vedno razvijalo v smeri, ki mu je začrtana kot gasilskemu društvu in delovalo le v prospeh in korist vseh pomoči potrebnih, nikakor pa ne bodi isto le politična avantgarda onih gospodov, ki hočejo predvsem strankarjev in šele potem gasilcev.

— **Na naslov c. kr. policije.** Dokler je delovala še mestna policija, je strogo pazila, da stranke niso metale smetij, pomij i. dr. na cesto. Državna policija pa menda vsega tega ne vidi. Iz poprej dobro znane gostilne »Pri Lipi«, ki jo je novi gostilničar prekrstil v internacionalni »Restaurant«, meče dekla redno podnevi in ponoči pomije, in podobno nesnago po nabrežju v strugo Ljubljanice. Zato opazujemo na onem mestu cele sprevode podgan, ki se pridno in uspešno krepčajo s pomijami te restavracije. Posestnik te hiše, ki je v nji gostilna, dobiva tako visoko najemščino, da bi pač lahko dal napraviti lijak. — Tudi nočni mir se kali pogosto v tej gostilni. Iz sobe, kjer se je svoječasno shajal Sokol, odmeva tak halo in krohot, da odmeva do Frančiškanskega mostu. Državna policija naj odpre tudi tu svoje oko ter nas obvaruje nesnage in nočnega kravala. — Eden za vse.

— **Nekatere tvrdke** silijo svoje uslužbence, da delajo v nedeljo. Tako n. pr. tvrdka Scagnetti ne razločuje med delavnikom in nedeljo. Mislimo, da si ljudje po komptoarjih z delom med tednom pač zaslužijo svoj nedeljski počitek.

— **Seja veseličnega odbora** za prireditev velike narodne veselice dne 17. avgusta, se vrši danes ob 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma.

— **Novohradsky Frančiška** iz Hranilnične ulice je šla na izprehod. Na izprehodu si je pa zvinila levo nogo.

— **S silo so opijanili** pri Mauserju zaposleni zidarji nekega dečka. Dečka so morali prepeljati v bolnico, kjer je deček vsled notranjih bolečin močno bruhal.

— **Svak ga je osuval z nožem.** Franceta Hubada iz Dobrne pri Smledniku je danes njegov svak Josip Brgant iz Trnovega v pijanosti osuval v levo stran prsi; zadal mu je rane tudi na čelu in na roki.

— **Danes** zvečer ob 8. uri bo koncert v hotelu Tratnik na Sv. Petra cesti. Vstopnina 60 v. Kdor se želi zabavati, naj obišče omenjeno prireditev.

— **Pogodba Don Juana s satanom.** Ta mistični film je dosegel popolni uspeh ter se predvaja samo še danes in jutri. Ugaja tudi življenska drama »Odvetnik«. Film »Povodenj v Gradcu« ni dospel včeraj pravočasno. V petek »Špekulant z žitom«, Nordisk film. V soboto »Kolo sreče«.

Slovenci dne 10. avgusta vsi na **izlet „Slov. sokolske zveze“** povodom proslave

25-letnice

novomeškega „Sokola“ v Novomesto!

Trst.

Še enkrat in — še! Včeraj smo deloma kritikovali razmere v Jadranski banki, ker smo bili izzvani. Toda, če bi mi hoteli priobčevati vse dopise in pritožbe glede postopanja s slovenskim uradništvom, komaj, da bi porabljali tržaško rubriko za to stvar. Toda naš namen ni napadati to »slovansko« podjetje in se ga tudi nismo lotili s priobčevanjem poslanega nam gradiva, dokler nismo bili izzvani od več strani, iz več krogov tržaškega slovenskega prebivalstva. Tako smo danes dobili zopet novo gradivo, v katerem je posebno markanten slučaj nekega nemškega uradnika v tej banki, ki bi zadnji čas postal menda rad celo Slovenec, da si je še pred malo časom se izdajal

za zagrizenega privržence prusofilstva. Ne! Kakor mi ne nameravamo, da bi kak naš rojak zatajil v tujini svoj materni jezik, tako tudi od tega »možička« to nikdar ne bomo zahtevali. Naj postane, kar je! Mi le zahtevamo, da slovanska podjetja poznajo najprej slovanske uradnike. Ker imamo upanje, da bodo v bodoče upravnemu svetu zadostno svarilo sedanji slučaji, zato tudi sedanje gradivo shranimo le za slučaj potrebe. Na lastni zemlji bomo pač sami gospodovali!

Ne več proti italijanskemu iredentizmu! Odkar je bila obnovljena zveza Avstrije z Italijo, je v Trstu zavladal novi kurz pri tržaškem namestništvu napram Italijanom. Prej je vlada preganjala iredentizem in zatirala regnikole, sedaj je pa postala popustljiva napram njim. Pri zadnjih volitvah so celo tržaški Nemci podpirali italijanske nacionalce in to so storili oni, kot vladna stranka. Slovencem pa postaja vlada še manj naklonjena nego je bila doslej. — Lansko leto je sklenila vlada podržaviti laško mestno realko, ker se je na tem zavodu širil z neverjetno propagando iredentizem; letos je pa že popustila od te namere in je naučno ministrstvo sklenilo — kakor poročajo z Dunaja — da se ta mestna realka ne podržavi. Najbrže ustanove s tem denarjem kako novo nemško šolo v Trstu. Vse znak novega kurza!

Tudi Nemci pomagajo Italijanom. In to upravičeno, da pomagajo Nemci nastopati proti vladi Italijanom v šolskih zahtevah, ker se boje njih bojkota na državnih šolah. Letos so namreč Italijani organizirali bojkot državne nemške gimnazije in zgodilo se je, da ima po sedanjem vpisovanju ta gimnazija za eno celo paralelko premalo učencev. Italijanske srednje šole se bodo morale vsled bojkota širiti, nemške pa krčiti. Tako se tudi vse druge nemške državne šole širijo s pomočjo Slovencev in skrajni čas je že, da se tudi od strani Slovencev pokaže enkrat Nemcem roge.

Drobiž iz Trsta. (Nov ribji trg.) Na Rivi dei Pescatori bo 11. t. m. otvorjena nova ribja tržnica. — Poroka. Pri Sv. Jakobu se je poročil g. M. Musizza z gospodično Sofijo Bogatec.

Seja »Sokola pri Sv. Jakobu« je preložena z dne 7. t. m. na poznejši čas, ki bo vsem odbornikom naznanjen.

Tiha obletnica. Danes je 6 let, kar se je po skupščini v Bohinjski Bistrici pričelo z veliko naglico širiti C. M. šolstvo v Trstu. Tržačani spomnite se družbe!

Proč z Wieserjem!

Gorica, 4. avgusta.

Proti Wieserjevemu sistemu se je dvignila vsa slovenska Gorica. To se je zgodilo vkljub temu, da se je ravnatelj Galamboš trudil, da bi ostal ta gnili in črvivi sistem javnosti popolnoma prikrit. Galambošev trud, shod preprečiti, dokazuje, da tudi on nima čistih rok, da je torej on nekakšen indirekten povzročitelj tega nemško - nacionalnega sistema na goriškem državnem kolodvoru. Čutil se je močno prizadetega, zaradi tega je hotel nedeljski protestni shod na vsak način preprečiti. To se ni zgodilo, čeprav so stali Galambošu ob strani nemško nacijonalni hujskajoči časopisi in državni pravdniki.

Da bi javnost ne izvedela resnice, je bilo slovensko časopisje zaplenjeno. Toda shoda se niso upali prepovedati, ker bi izgledalo to preveč očitno. Shod se je torej vršil in na tem shodu je govorila resnica, izpregovorjena so bila dejstva, ki kažejo Galamboš - Wieserjev sistem v pravi luči, dejstva, ki dokazujejo, kako nezakonito se postopa s slovenskimi železničarji na goriškem drž. kolodvoru, dejstva, ki zahtevajo, da se napravi Wieserjevemu paševanju na goriškem državnem kolodvoru enkrat za vselej konec, da se torej požene tega eksponenta nemškega »Volksrata«, odkoder se je priklatil, oziroma odkoder je bil poslan z izključnim namenom, da goriško progo drž. železnice germanizira. Na shodu ni bil razkrinkan samo Wieser, marveč tudi Galamboš.

Na shodu, ki je bil naravnost velikanski, kakršnega Gorica še ne pomni, je vladala proti Galamboš-Wieserjevemu sistemu ogorčenost, ki se ne da popisati. Govorniki so prišli s fakti na dan, ki jih je Wieser lastnoročno podpisal. Tozadevni dokumenti so bili v originalu, v nemškem jeziku prečitani in ljudstvo se je prepričalo, da »Zveza jugoslovanskih železničarjev ni zastonj sklicala tega shoda. Dokazano je, da Wieser meče slovenske železničarje na cesto, dokazano je, da Wieser one slovenske železničarje, ki se predrznejo v službi govoriti v svojem materinem jeziku, kaznuje z denarnimi globami, sodnijsko je dokazano, da Wieser slov. železničarje po nedolžnem dolži tatvine, dokazano je, da Wieser slovenskim uslužbencem niti tedaj ne dovolj nekoliko prostega časa, kadar jim umrje kak član družine, da torej ne morejo niti k pogrebu svojih otrok itd., dočim istočasno da dovoljenje nemškim uslužbencem, da gredo agitirat za nemško nacionalna društva, veselice in druge prireditve, dokazano je, da sili slovenske železničarje, da morajo podpirati nemški »Schulverein«, dokazano je, da slovenskim železničarjem povzroča ogromno škodo pri definitivnemu nastavljanju, pri čemer imajo Nemci velike privilegije.

(Konec prih.)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Posebna poročila „Dnevu“ iz Bukarešta.

BREZVSPEŠNA INTERVENCIJA AVSTRO - OGRSKE IN ANGLIJE.

—an. **Bukarešt,** 5. avgusta. (Brzojav našega posebnega poročevalca.) **Včerajšnja intervencija ni bila izvršena po vseh velesilah, temveč samo po Avstro - Ogrski in Angliji, katerih poslanika sta prosila rumunskega ministrskega predsednika Majoresca pismeno, da bi posredoval pri zaveznikih (Srbiji in Grški), da bi odnehali v vprašanju Kavale, Radovišta in Strumnice, da se izognejo eventualni reviziji mirovne pogodbe.**

Srbski ministrski predsednik Pašič je izjavil, da mora vztrajati na zahtevi, da Strumnica pripade Srbiji, ker je to mesto preblizu vardarski dolini.

Grški ministrski predsednik Venizelos se je sliceval na povelje kraljevo in izjavil, da intervencija ni take narave- da bi ona mogla spremeniti grško stališče v vprašanju Kavale.

Delegati vedo namreč prav dobro, da so velesile popolnoma needine in da je bila avstro - ogrska in angleška intervencija samo formalna.

Včerajšnjemu banketu grških delegatov pri nemškemu poslaniku se pripisuje z ozirom na intervencijo Avstro-Ogrske in Anglije demonstrativen značaj.

KONFERENCE MIROVNIH DELEGATOV S POSLANIKI VELESIL.

—an. **Bukarešt,** 5. avgusta. (Brzojav našega posebnega poročevalca.) **Ruski poslanik je dalj časa konferiral z grškim ministrskim predsednikom Venizelosom.**

Danes dopoldan so konferirali ministrski predsedniki medsebojno in s poslaniki velikih sil.

ZAKLJUČENJE MIRU V ČETRTEK?

—an. **Bukarešt,** 5. avgusta. (Brzojav našega posebnega poročevalca.) **Avtentične informacije potrjujejo svoja prejšnja poročila, da bodo mirovni preliminarji podpisani v četrtek.**

Danes bo Majorescu v plenarni seji, ko bo referiral o intervenciji, vprašal bolgarske delegate, ako odnehajo v vprašanju Kavale in najbrže bodo bolgarski delegati izjavili, da prepuščajo Kočane in Štip.

KAVALO DOBI GRŠKA?

valca.) **Zdi se, da se je našel aranžma v vprašanju Radovišta, Strumnice in Kavale. Kavalsko pristanišče je Grkom absolutno zasigurano, okolico Kavale in Dramo pa dobijo Bolgari.**

Grški delegat je izjavil: »Za mene je glavno to, da se prepreči, da bi Bolgari s Kavalo konkurirali Solunu.«

Bolgari zadržijo Džumajo, Carevo Selo, Petrič in Pebčevo.

MIROVNA POGODBA NE BO PODVRŽENA REVIZIJI.

—an. **Bukarešt,** 5. avgusta. (Brzojav našega posebnega poročevalca.) **Ponovno lahko trdim, da se v mirovni pogodbi ne bo nahajal noben pridržek, da bo podvržena reviziji velikih sil. Mirovna pogodba bo definitivna in ne bo podvržena nobeni reviziji.**

ZA ZVEZO BALKANSKIH DRŽAV.

—an. **Bukarešt,** 5. avgusta. (Brzojav našega posebnega poročevalca.) **Vseučiliščni profesor Nagulesen piše v listu »Epoca« za rumunsko - srbsko gospodarsko in politično zvezo, kateri bi se pozneje pridružila še Črnagora in Grška, eventualno tudi Bolgarska in Turška.**

VENIZELOS ZA GRŠKO RUMUNSKO ZVEZO.

—an. **Bukarešt,** 5. avgusta. (Brzojav našega posebnega poročevalca.) Grški ministrski predsednik **se trudi na vse mogoče načine, da bi prepričal Rumune o prijateljstvu Grkov in o potrebi ožjih odnošajev med obema državama.**

* *

SRBSKI VLADIN LIST O MIROVNIH POGAJANJIH.

Belgrad, 5. avgusta. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vladin organ »Samouprava« konstatira v uvodnem članku, **da se vršijo mirovna pogajanja, četudi nekatere velike sile ovirajo delo s svojim vmešavanjem. Dalje »Samouprava« opozarja na izjavo rumunskega ministrskega predsednika Majoresca in vedenje Rumunije, ker vliva upanje, da bo mir povoljno zaključen.**

VPRAŠANJE KAVALE IN NEKATERE VELIKE SILE.

Bigrad, 5. avgusta. (Izviro brzojavno poročilo »Dnevu«.) **Včeraj so imeli srbski, grški, črnogorski in rumunski delegati skupno sejo, na kateri so razpravljali o želji nekaterih velikih sil, da se mirovna pogodba, v kolikor se bo ona nanašala na Kavalo, podvrže reviziji velikih sil.**

* *

BOLGARIJA HOČE REVIZIJO.

Frankfurt a. M., 5. avgusta. Listi prinašajo izjavo bolgarskega delegata Tončeva, ki se je baje izrazil, da se bo Bolgarija v vprašanju Kavale udala, toda z izrecnim protestom in v pričakovanju končne odločitve po velesilah na mednarodni konferenci.

DANEV IN VESTI O ARETACIJI.

Berlin, 5. avgusta. Tukajšno bolgarsko poslaništvo je izjavilo, da so vesti o aretaciji Daneva neresnične. Za takšno aretacijo je treba sklepa Sobranja, ker je Danev poslanec in voditelj stranke.

SKRIVALNICA.

Kje je Danev?

Zürich, 5. avgusta. Tukajšno bolgarsko poslaništvo izjavlja, da se nahaja Danev v Zürichu.

TUDI V SOFIJI SO ZAČELI UPATI.

Sofija, 5. avgusta. V tukajšnjih vladnih krogih presojajo položaj zelo optimistično. Upajo, da bo mir tekom tedna gotovo sklenjen. Podrobna vprašanja bodo prepuščena velesilam.

SPORAZUM ŠE NI DOSEŽEN.

Bukarešt, 5. avgusta. V včerajšnih in današnjih odločenih pogajanjih med posameznimi delegati ni bilo doseženo niti takšno zbližanje stališč Zaveznikov in Bolgarov, da bi bile določene meje vsaj v glavnih obrisih. Grške zahteve gredo do reke Mesta, srbske pa do razvodja Strumice in Bregalnice. Bolgarija še ni zadovoljna, domneva se pa, da bo Bolgarija svoje pogoje omejila tako, da se zadovolji s tem, da pride ozemlje vzhodno od Vardara in južno od Dojrane za Zaveznike; pač pa bo zahteval ta zaliv Orsano in pristanišče Kavalo.

TUREK SE JE PUNTAL.

Sofija, 5. avgusta. Za časa upada turških čet v bolgarsko ozemlje, je nastal med turškimi vjetniki, ki se nahajajo v deželi, punt. Ker jih je 30.000, je bil punt precejšen. Ujetniki so bili prestavljeni iz od Turkov zasedenega ozemlja v Staro Zagoro. V bližini mesta so hoteli ujetniki uteči v upanju, da so turške čete blizu V mestu so prišli tudi k mitraljezam in začeli pokati, da je bilo veselje. Drugi so hiteli v orožarno, osvojili si orožje — pa vse skupaj ni nič pomagalo, druzega, kot, da je na obeh straneh padlo nekaj mrtvihi in ranjenih.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. C. P. v I.: Prejeli. Pride o priliki. **G. P. v V.:** Prosimo jasnejših stvari in bolj razumljivo. — **G. I.** Na »Napr. Misel« ne odgovarjamo, ker se nam ne zdi vredno. Ljudje jo itak vračajo in to je najboljši odgovor na tako pisanje. — **»Na pomoč«.** Stvar je zelo dobra, le žalibog, da je nam niste poslali za nedeljo, da bi bili to prinesli kot pozdrav zavednim gasilcem.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu **H. Koslč,** ulica Carradori **št. 15.** Cene nizke. — Skupno več dijakov, najnižja cena.

Izprašana šolska vrtnarica želi primernega mesta. Ponudbe pod »Vrtnarica« na »Prvo anončno pisarno«. 689-8

Učenka se sprejme v boljšo trgovino s čevlji. Naslov pove »Prva anončna pisarna«. 712-1

Stanovanje z 1 sobo in kuhinjo se odda s 1. avgustom. Naslov v »Prvi anončni pisarni«. 713-1

Priproste ženske lahko zaslužijo do 200 K mesečno. Prednost imajo žene železničarjev. Ponudbe: »Marconi«, Ljubljana, poštno ležeče. 714

FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg št. 9
priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj
optični zavod.

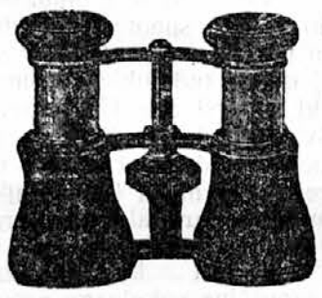

Daljnoglede, toplomere, in zrakomere vseh vrst. Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu. Cenike pošiljam na zahtevo zastonj in poštnine prosto.

Teodor Kunc
Prešernova ulica št. 5, I. nadstropje.
Damski modni salon
za angleška in francoska dela se priporoča.

Simon Praprotnik
Jenkova ulica 7.
priporoča slavn. občinstvu svojo veliko zalogo **ledenikov, vrtnih :: miz, stolov ::** in sploh vsa v mizarsko obrt spadajoča dela.

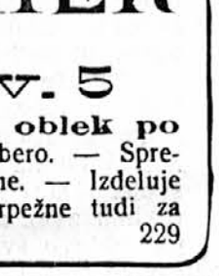

Delo solidno, zmerne cene, postrežba točna.
Ceniki se pošiljajo franko in zastonj.

Hôtel „Lloyd“
z restavracijo in najlepšim vrtom
priporoča p. n. slav. občinstvu
Karol Tavzes
hotelir
Sv. Petra cesta št. 7.
Gospice, ki imajo veselje učiti se kuhati, se vedno sprejemajo.

FRAN KRAIGHER
krojaški mojster
Gosposka ulica štev. 5
se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih **oblek po meri.** — Inozemskega in domačega blaga veeno na izbero. — Sprejema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje vsakovrstne svetovno znane **gumbe iz svile in blaga,** trpežne tudi za eksport po morju. 229

„Zdravnik želodca“
je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborno upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali				12—14	K za	6	K
spalne obleke	„	„	„	13—16	„ „	7	„
bele obleke zadnje nov.	„	„	„	40—50	„ „	14	„
prašne plašče	„	„	„	18—20	„ „	10	„

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.
Angleško skladišče oblek
O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Izšla je znamenita strokovna knjiga
„Nauk o serviranju“,
neobhodno potrebna za hotele in gostilne, natakarje in natakarice, sploh **za vsako hišo, ki mora kedaj postreči gostom.**
Knjigi je dodano v pojasnilo razp[illegible]
96 tabel z raznovrstnimi vzorci in :: :: 338 nazornimi slikami. :: ::
V platno vezana knjiga stane K 5·—, po pošti K 5·50, proti povzetju K 5·70.
Naroča se le pri „Deželni zvezi gostilničarskih zadrug na Kranjskem“ ali pri upravništvu „Gostilničarskega Vestnika“, Ljubljana, Gradišče 7. — Pošilja se le proti naprej plačani naročnini ali proti povzetju.